

ADVERTENȚA:

De la nr 70 Lei = 100 Cen.
An. nr 26 Lei = 70 Cen.
Trat. nr 10 Lei = 26 Cen.
După un număr de 10
25 bani sau 30 ml.
Delegații p. orag și in-
tervenții Nr. 730.

ROMÂNUL

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada 24° numărul 1 a.
INSERȚIUNILE
se primesc la administrație
și se taxază după tarif.
MANUSCRIPTELE NU SE
INAPUNZĂ.

Noul Mitropolit primat al României.

Marele Colegiu, sub președenția mitropolitului Pimen al Moldovei, a ales cu unanimitate de voturi ca mitropolit primat pe Miron Cristea episcop de Caransebeș.

Înaltul prelat, instalat astăzi în scaunul de mitropolit primat al României-Mari, este o figură bisericească de toți iubiți și admirată și despre care, grație calităților sale intelectuale și spirituale, se poate spune că răspândește lumină în jurul său.

Copil de țărăn, actualul șef al bisericii române, și-a făcut studiile la Sibiu și de acolo a trecut la Pesta unde a studiat filozofia.

Întreaga viață a înaltului prelat a fost închinată studiului, răspândirii credinței și biruinței adevărului.

Dacă actualul primat al României-Mari, a fost totdeauna un om de idei și de studiu, el a fost în același timp și un mare luptător naționalist care a arătat în todeauna prin raportele sale că un român adevărat trebuie să lupte din toate puterile lui pentru apărarea legii și credinței strămoșești.

Miron Cristea, pentru bunătatea sa de suflet, pentru dezinteresarea-i evanghelică, pentru entuziasmul și puterea cu care a apărut credința și ideea de neam, urcând pe tronul de mitropolit primat, înconjurat de dragostea și de respectul tuturor.

În clipa măreață când s'a declarat prin glasul marelui parlament unirea veșnică a teritoriilor dezrobite cu patria mamă, numirea ca șef al bisericii a fostului episcop de Caransebeș, îmbracă o semnificație deosebită.

Marele român și ierarh, care a încarnat în todeauna în persoana sa ideea sfântă a Banatului, reprezintă mai mult ca oricare altul, dorința vie și drepturile imprescriptibile în baza cărora urmează să se desăvârșească visul României întregite.

Ardealul, ca și vechiul regat, ca și Basarabia și Bucovina, urează nobilului și respectabilului ierarh în mâna cărui au fost încredințate astăzi destinele bisericii române unite, să păstorească ani mulți, spre cea mai mare cinstită a patriei și a religiei noastre strămoșești.

Discursul noului Mitropolit primat.

Cu acel prilej, mitropolitul a pronunțat următoarea cuvântare:

În aceste clipe — pentru mine extraordinare — sunt cuprins de o adâncă emoție, căci sufletul mi-l copleșesc cele mai vii și mai puternice simțăminte, cum e și prea firesc. Dară — când inima e prea plină, — gura nu-i în stare să grăiască multe.

Eum s'ar și putea, să nu fiu emoționat,

când pe mine — smeritul fiu al unei modeste, dar cinstite familii de țărăn din Ardeal — glasul aproape unanim al celei dintâi adunări naționale a României întregite mă ridică la cea mai înaltă dignitate ierarhică, ce o poate oferi poporul român preste tot unui fiu ales al său, mă înalță pe tronul de arhiepiscop și mitropolit al Ungro-Vlahiei, exarh al plaiurilor și de primat al întregii României noi.

Cu cea mai adâncă cucernicie mă închin în fața providenței d-zești, care — prin duhul cel prea sfânt — a luminat și călăuzit pe primii reprezentanți — eșii din votul obștesc al poporului român de pretutindenea — ca pe mine să mă învrednicească a fi după multe veacuri cel întâiu mitropolit al Ungro-Vlahiei, purtând acest titlu nu ca un nume istoric, ci ca titlu de drept și de fapt, refuzând astfel nu numai vechile legături duhovnicești ale patriei-mame cu Români din Ardeal, Banat și părțile ungurene, ci desăvârșind unitatea bisericii ortodoxe-răsăritene cu românii de pretutindeni, (Apl. prelungite).

Eu văd în această alegere nu într-o simpatie tață de cel ales, ci marea dragoste, ce-o arătați față de biserica strămoșească, față de acea instituție divină și națională, pe care un adânc-cugetător lăunesc — ca Eminescu — a numit-o „mama neamului românesc”. (Apl.)

Iară unanimitatea glasului acestui mare colegiu electoral este o puternică manifestare a dorinței, că de aci înainte fruntașii poporului sunt hotărâți a scoate politicianismul de partid de pe tărâmul sfânt al bisericii, (apl. prelungite și repetate) ca astfel cu sprijinul unanim al tuturor fiilor ei și chemând în o nouă organizare a ei la o conlucrare armonică atât clerul inferior cât și pe mireni — să poată munci mai cu succes pentru îndeplinirea grelei sale misiuni. Numai astfel porcând, vor putea privi toți cetățenii țării în biserică o adevărată maică iubitoare, iară în preoții și arhiepiscopii ei pe adevărații părinți sufletești, deopotrivă iubiți din partea tuturor fiilor lor.

Din parte-mi, nu pot decât să aprob din toată inima acest laudabil simptom, rugându-vă să păstrați bisericii părinților noștri și în viitor aceeași unanimitate iubire, de care are atât de mare trebuință căci — după cuvântul sf. apostol Pavel: „Dacă am vorbi în limba inginerilor... fără iubire — suntem nimica”, iar iubirea este singura virtute creștinească, „care nu pismuește... nu face rău... nu caută ale sale... ci care toate le rabdă, toate le suferă...”

Mulțumindu-Vă din toată inima pentru înalta distincție, de care m'ați împărtășit, vă povățuesc, că în toate lucrurile mari să fiți călăuziți de aceeași frățescă înțelegere, de aceeași iubire evanghelică, căci din o asemenea armonie pot izvorî numai fapte mari și mult bine pentru țară, pentru tron, și întreg neamul românesc.

Trăiască biserica ortodoxă-română și toate așezămintele ei.

Binecuvântarea Domnului preste ea și toți fi ei, acum și pururea. Amin. (Aplauze prelung.)

Târgul «Soc. naționale a Crucii Roșii.»

Bazarul va fi deschis și azi, Duminecă

Ziua de Joi a constituit un deplin succes pentru târgul organizat de Societatea națională a Crucii roșii, în folosul soldaților bolnavi și răniți aflători în spitale și cărora urmează să li-se împartă daruri de sărbătorile Crăciunului.

Un mare număr de persoane au cumpărat obiectele ce formează bazarul și care sunt pe atâta de frumoase pe cât sunt de folositoare.

După părerea generală nici nu se putea găsi un mijloc mai nimerit pentru realizarea unui scop atâta de laudabil și frumos.

Ca și în ziua precedentă programul a fost alcătuit cu deosebită pricepere și gust.

După un marș executat cu strălucire de muzica vânătorilor, sublt. Argintaru a declamat „Doina” de Coșbuc și „Eroii” de C. Pavelescu. D. sublt. Argintaru, care pune multă duioșie în bucățile ce declamă a fost călduros aplaudat de public.

D. Gh. Mazălu, șeful muzicii, care este un excelent flautist, a executat cu autoritate o piesă națională ce a fost ascultată cu un interes deosebit.

Dra Moraru a executat la pian o piesă dificilă, dându-i un relief și o culoare ce pun în evidență aptitudinile fericite și un bogat temperament artistic.

Reievăm cu plăcere meritele tinerei pianiste și cu satisfacția că vom fi atras atenția asupra unui fraged și distins talent.

Dra Evuțian, a acompaniat la pian pe d. Gh. Mazălu, cu discreția și precizia sa obișnuită.

„Târgul doamnelor române” va continua și azi Duminecă.

Cu prilejul acestei ultime zile de târg, credem că toți aceia cari nu și-au dat concursul lor se vor grăbi să arate cum înțeleg să susție o inițiativă atâta de nobilă și al cărei scop nu poate fi laudat îndeajuns.

Avem convingerea că azi, Duminecă întreaga societate arădană va da obolul său pentru ca omagiul adus eroilor noștri răniți și bolnavi să nu lase nimica de dorit.

Declarațiile ministrului american din București.

București. — Ministrul american la București a declarat într-un interview acordat „Chemării”, că în privința Banatului România a realizat maximul. Sunteți lipsiți — a spus ministrul american — numai de o mică parte a Banatului, dar sunt sigur că Români trecuți sub stăpânire sârbească vor fi tot așa de bine tratați ca și cei din România.

Ultimele lucrări ale conferinței de pace din anul viitor vor fi spre binele tuturor aliaților și spre acela al României. Ministrul crede că senatul american va ratifica tratatul cu Germania, intrând în liga națiunilor. America se va ocupa în primul rând de situația din Rusia, care amenință liniștea și progresul lumii. Relațiile Americii cu România sunt cele mai bune.

(Ag. Dacia).

INFORMAȚUNI.

— Numărul de Crăciun al ziarului nostru va apare Marți 6 Ianuarie, în șase pagine și va conține în afară de articolele și știrile zilei, și un bogat material artistic și literar.

— Se desminte știrea despre apropiata sosire a hârtiei monedă din America, noua emisiune.

— Luni, 5 Ianuarie 1920, la Curtea Marțială a Div. I. vânători din localitate se judecă procesul falsificatorilor de sigil al statului român: România Timbru Special. Autorii sunt toți comercianți jidani și de afaceri din Budapesta. Ședințele sunt publice și se țin în localul Băncii Arad-cenădană.

Mai mulți bandiți, care lucraseră sub comanda vestitului Bilici au evadat din penitenciarul din Iași, răbind un gardian și o santinelă. Santinela a dat alarma. S'a încins o adevărată luptă în cursul căreia banditul Ufinovici a fost ucis și Nichifor Bilici cu Iorgu Radu răniți. Ceilalți bandiți au reușit să dispară.

— Grupul Dobrogean a depus pe biroul Camerei deputaților, un proiect de lege, semnat de toți deputații Dobrogei prin care se prevede acordarea imediată de stat a unui împrumut până la 10.000 lei, micilor plugari meseriași și negustori din Dobrogea, pentru refacerea gospodăriilor lor, distruse în timpul războiului.

— Citim în »Dacia« :

Se urmează tratative între direcțiunea poștelor și comandamentul armatelor aliate de Orient, ca să se dea traficului particular român, exploatarea cablului Constanța—Constanținopol.

Direcțiunea poștelor a cerut, ca peste taxele obișnuite, telegramele trimise prin cablu, să fie taxate cu 3 centime jum. mai mult.

Se speră că în curând, tratativele să ducă la un rezultat satisfăcător.

— În urma unei decizii a Consiliului de miniștri. Minele de cărbuni de piatră »Cozia« din comuna Bârzeasca (Banat) cari aparțin »Societății anonime ungare de navigație fluvială și maritimă« (M. F. T. R.), cu sediul în Budapesta și mina de cărbune antracit »Tiszafai-Ujbánya« (Baia-Nouă) din comuna Eibenthal, ce aparține societății anonime ungare »Fabrica de ciment Beosin« cu sediul tot în Budapesta, sunt rechiziționate pe seama ministerului de război, împreună cu toate instalațiunile și căile de comunicație, precum și depozitele de cărbuni cu conținutul lor, ce le aparțin, fie la porturi, fie pe careul minei.

Exploatarea și administrarea acestor mine se va face de ministerul de industrie și comerț, prin direcția minelor, carierelor și apelor minerale.

— D. Dinescu, fost deputat, a fost numit secretar general al ministerului de interne. Dsa a depus azi jaramântul.

— Invitare. Societatea culturală »Mihai Viteazul« din Pecica-Română aranjează în 26 Decembrie a II-a zi de Crăciun, în sala cinematografului și a casinei, Concert urmat de dans, la care vă invită cu toată stima. Comitetul aranjator. Inceputul precis la orele 7 și jum. seara.

Pe baza ordinului Consiliului Dirigent de sub Nr. 11590/1919 Corisiunea de licvidare a vinărsăriei centrale din Ghioroc în ședința ținută la 20 Decembrie 1919 a hotărât licvidarea vinărsăriei. Provocăm și pe aceasta cale pe toți creditorii vinărsăriei ca în termen de 8 zile să însinue eventualele pretenziuni, la subsemnata vinărsărie. Vinărsăria centrală a comunei Ghioroc sub licvidare Dr. Grozda primpretor, președintele comisiunei de licvidare. Go 871

TELEGRAME.

(Telegramele Ag. Daciei).

Plecarea dlui Valda la Paris.

București. — Primul ministru d. Vaida a plecat Luni la Paris. Sunt mari speranțe că se va face rectificarea de alungul liniei ferate Arad—Oradea-mare—Sătmăr.

Clocniri sângeroase între monarhiștii și republicanii germani.

Berlin. — În Germania s'au ținut de Anul nou manifestații anarhiste, cerându-se imediată arestare a guvernului și retronarea lui Wilhelm.

Berlin. — În plața Wilson au fost clocniri sângeroase între monarhiști și republicani. Monarhiștii au fost bătuți și împrăștiati. Liniștea a fost restabilită abia târziu noaptea intervenind armata. S'a găsit o corespondență secretă între Ludendorff, amiralul Tirpitz și exkaizerul, care a fost predată lui Noske.

Aliații acordă un împrumut Jugoslaviei.

Paris. — Aliații acordă Jugoslaviei un împrumut de jumătate miliard, aceasta obligându-se a alimenta Austria, cu deosebire grâu și grăsimi.

Uniune vamală cehoslovacă-austriacă.

Viena. — Cancelarul Renner s'a înapoiat din Praga. Tratatul pentru o uniune vamală între Austria și Cehoslovăcia sunt în curs.

Anglia dă ajutor Poloniei.

Londra, 1. — Ministrul. externelor Patek și ministrul internelor Zavoiski au avut o lungă întrevvedere cu Lloyd George și Churchil asupra situației pe frontul polon. Anglia e dispusă să dea ajutor pentru ofensiva ce se va porni la primăvară.

Situația în Irlanda.

Londra, 1. — În Irlanda întreagă a izbucnit greva generală. Muncitorii s'au asociat mișcării iredentiste. Situația în Irlanda a devenit foarte gravă. În Dublin s'au ținut întruniri publice sub cerul liber pretinzându-se independența Irlandei.

Viena. — »Korespondenzbureau« anunță din Londra, că guvernul englez a condamnat la exil pe o insulă din Australia pe toți conducătorii irlandezi, cari sunt contra noului program referitor la Irlanda și cari au fost arestați la Dublin.

Acord germano-bolșevist.

Londra. — »Evening News« confirmă știrea privitoare la încheierea unui acord germano-bolșevist. Germania în înțelesul acestui acord va da ajutor militar Rusiei și în schimb guvernul sovietic rus va renunța de a mai face propagandă bolșeviste în Germania.

Demisia ministrului de interne ungar.

Budapesta. — Ministru de interne Beniczky a demisionat de oare ce contrar propunerii sale de a se da libertate presei, cenzura este acum și mai severă decât oricând.

Incăierări în dieta prusiană.

Berlin. — În ședința dietei prusiene, ministrul internelor Heine, a declarat că deputații dela stânga sunt anarhiști și revoluționari, cece a provocat tumult. Pentru restabilirea ordinii a trebuit să intervie armata.

Mobilizare generală în Ungaria.

Budapesta. — Guvernul a ordonat mobilizarea generală a bărbaților dela 17 până la 45 ani.

Argentina acordă împrumut Austriei.

Viena. — Guvernul Argentinei a acordat Austriei un credit de 750 milioane coroane pe timp nedeterminat.

Voralbergul rămâne Austriei.

Viena. — Guvernul a primit notificarea Consiliului suprem din Paris că Voralbergul rămâne Austriei.

Chestia unirei bisericesti.

Sinodul român, la care au participat și membri Consistorului bisericesc, a ținut o ședință solemnă în care, s'a proclamat Unirea bisericii române din Ardeal, Bucovina și Basarabia cu cea din vechiul regat.

Episcopul Miron Cristea citește o declarație semnată și de prelații reprezentanți ai bisericii din Bucovina și Basarabia — prin care se cere ca Soborul bisericesc de aci să consimtă la unirea bisericii române, după ce se proclamă unirea, d. ministru al cultelor, Borcea, exprimă bucuria că trăiește clipele înălțătoare de acum. Eri declararea Unirei politice, azi, declararea unirei bisericești.

Arată rolul însemnat pe care l-a avut biserica, mai cu osebire cea din provinciile alipite, în conservarea și întărirea conștiinței naționale în poporul românesc cu toată prigoana asupritorului. Biserica va trebui dar să fie și de aci înainte sprijinită, spre a-și putea continua rolul de dezvoltare al conștiinței naționale.

Censurat: Dimitrie Panaitescu.

— Rugăm pe toți comisionarii din vechiul regat al ziarului nostru, să binevoiesc a încheia conturile și banii a-i trimite prin poștă la »Banca Carpaților« din București, str. sf. Ionică, cu indicarea »Bancă ziarului Românul«.

Despre încheierea conturilor și aducerea la cunoștință a conturilor mele trimiteți ziarul spre »Bancă ziarului Românul« cari și-au...

Administrația.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

Azi două reprezentații la Cabareul Modern. Aplauze frenetice a răsplătit ieri producțiunile de iluziuni și scamatorie, executate cu istețime uimitoare de cavalerul Kassay și producțiunile de gimnastică și acrobatism, extraordinar de grele ale lui Mister Ionis. Azi compania cabaretistă se prezintă cu program nou. Luni serată de picanterii.

Tu 604